

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Libora Daňhela a soudkyň JUDr. Heleny Novákové a JUDr. Jitky Levové ve věci péče o nezletilé děti **T.**, narozenou **XXXXX, M.**, narozeného **XXXXX, a K.**, narozenou **XXXXX, J.**, všechny bytem v **XXXXX, XXXXX**, zastoupené opatrovníkem Městským úřadem v Břeclavi se sídlem v Břeclavi, náměstí T.G. Masaryka 3, děti matky **E. J.**, narozené **XXXXX**, bytem v **XXXXX, XXXXX**, a otce **M. J.**, narozeného **XXXXX**, bytem ve **XXXXX, XXXXX**, zastoupeného Mgr. Bc. Ivo Nejezchlebem, advokátem se sídlem v Brně, Joštova 4, o zvýšení výživného, o odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu v Břeclavi ze dne 17.2.2012, č.j. 13 Nc 2344/2010-371, t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se **m ě n í** tak, že rozsudek Okresního soudu ve Strakonících ze dne 16.11.2009 č.j. 8 P 169/2009-196, kterým bylo stanoveno pro dobu po rozvodu výživné otce k nezletilé **T.** ve výši 1.700,- Kč měsíčně, k nezletilému **M.** ve výši 1.100,- Kč měsíčně a k nezletilé **K.** ve výši 700,- Kč měsíčně, se mění tak, že výživné otce se zvyšuje na nezletilou **T.** od 21.6.2010 do budoucna na částku 2.200,- Kč měsíčně, na nezletilého **M.** od 21.6.2010 do 31.8.2011 na částku 1.600,- Kč měsíčně a od 1.9.2011 do budoucna na částku 2.000,- Kč měsíčně a na nezletilou **K.** od 21.6.2010 do 31.8.2012 na částku 1.200,- Kč měsíčně a od 1.9.2012 do budoucna na částku 1.800,- Kč měsíčně, vše splatné do každého 5. dne v měsíci předem k rukám matky nezletilých dětí a nedoplatek na zvýšeném výživném za dobu od 21.6.2010 do 30.11.2012 ve výši 12.267,- Kč u nezletilé **T.**, ve výši 19.917,- Kč u nezletilého **M.** a ve výši 15.717,- Kč u nezletilé **K.** je otec povinen zaplatit k rukám matky nezletilých dětí do tří měsíců od doručení tohoto rozsudku.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud I. stupně změnil rozsudek Okresního soudu ve Strakonících ze dne 16.11.2009 sp.zn. 8 P 169/2009, jímž bylo naposledy stanoveno výživné na nezletilou T. ve výši 1.700,- Kč měsíčně, na nezletilého M. ve výši 1.100,- Kč měsíčně a na nezletilou K. ve výši 700,- Kč měsíčně, tak, že otcí zvýšil výživné na nezletilou T. na částku 2.200,- Kč měsíčně, na nezletilého M. na částku 1.600,- Kč měsíčně a na nezletilou K. na částku 1.200,- Kč měsíčně od 21.6.2010, které otcí uložil platit vždy do každého pátého dne v měsíci předem k rukám matky (výrok I), nedoplatek na výživném za dobu od 21.6.2010 do 29.2.2012 na nezletilou T. ve výši 7.900,- Kč, na nezletilého M. ve výši 9.750,- Kč a na nezletilou K. ve výši 9.750,- Kč otcí uložil zaplatit k rukám matky do šesti měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku (výrok II) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání otec nezletilých dětí. Namítl, že soud I. stupně věc nesprávně právně posoudil, pokud na základě stanoviska matky a nesprávného posouzení příjmů otce stanovil zvýšené výživné zpětně. Soud vzal za prokázané příjmy otce v rozporu s daňovými předpisy a daňovým přiznáním otce, když nesprávně do jeho příjmů započítal i tzv. diety, které jsou náhradou a zabezpečením nákladů pracovní činnosti v zahraničí. Diety slouží při výkonu povolání řidiče mezinárodní dopravy při jízdě a pobytu v zahraničí k obživě řidiče a jsou spotřebovány během zahraniční cesty řidiče pro jeho výživu, hygienu, nocleh a ostatní náklady spojené s pracovním výkonem v zahraničí dle určení zaměstnavatele. Způsob, jakým je i zpětně uměle navyšován jeho reálný příjem, je dle otce nesprávný, neboť diety by neměly být započítány, protože nejsou pravidelným příjmem a složkou mzdy. Otec proto navrhl změnu napadeného rozsudku tak, že výživné bude zvýšeno na nezletilou T. na částku 2.200,- Kč měsíčně, na nezletilého M. na částku 1.600,- Kč měsíčně a na nezletilou K. na částku 1.200,- Kč měsíčně ode dne 1.1.2012 a dluh na výživném mu vyčíslen nebude.

Matka ani opatrovník nezletilých dětí se k odvolání otce písemně nevyjádřili.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně a řízení jeho vydání předcházející (§ 212 věta první, § 212a odstavec 1, 5 občanského soudního řádu, dále jen o.s.ř.), a po zjištění, že odvolání je podáno oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), je přípustné § 201, § 202 a contrario o.s.ř.), je podáno včas (§ 204 o.s.ř.), je odůvodněno způsobilými odvolacími důvody (§ 205 odstavec 2 písmeno g/ o.s.ř.), a po doplnění dokazování posléze uvedenými listinnými důkazy dospěl k závěru, že odvolání otce v podstatě není důvodné

Podle ustanovení § 99 odstavec 1 zákona o rodině změní-li se poměry, může soud i bez návrhu změnit dohody a soudní rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti. Povinností soudu, který má rozhodnout o nové úpravě výživného nezletilých dětí, je spolehlivě zjistit, kdy došlo ke změně poměrů, a podle zjištěných skutečností určit počátek změněné vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem, a to zásadně ode dne změny poměrů. Musí přitom jít o změnu poměrů závažnějšího rázu, nikoliv jen o zcela přechodnou změnu. Soudní rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti lze změnit od změny poměrů i za dobu minulou, nejdéle však za dobu tří let zpět ode dne zahájení soudního řízení (§ 98 odstavec 1 zákona o rodině), a jelikož v daném případě jde o řízení, v němž soud není vázán návrhy účastníků (§ 176 odstavec 1, § 81 odstavec 1, § 153 odstavec 2 o.s.ř.), je povinen vždy provést změnu úpravy výživného za dobu tří let zpět

ode dne zahájení soudního řízení, pokud zjistí takovou změnu poměrů, která je podstatného rázu.

Řízení o zvýšení výživného v této věci bylo zahájeno návrhem matky podaným z Okresního soudu v Břeclavi dne 21.10.2010, a soud I. stupně správně zkoumal veškeré změny poměrů, a to nikoli tři roky zpětně ode dne podání návrhu, ale ode dne vydání rozsudku o rozvodu manželství rodičů dětí (21.6.2010), neboť matka výslovně navrhovala zvýšení výživného pro dobu po rozvodu manželství, a to od 1.9.2010. V době poslední úpravy výživného provedené rozsudkem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 16.11.2009 č.j. 8 P 169/2009-196 soud vyšel ze závěru, že otec se bez důležitého důvodu zbavil zaměstnání a mohl by dosahovat příjmu ve výši 14.468,- Kč čistého. Matka dosahovala příjmu ve výši 8.975,- Kč čistého, nezletilá T. navštěvovala 2. třídu základní školy a mladší dvě děti chodily do mateřské školky.

Otec dosáhl v měsících červen až srpen 2010 průměrného měsíčního příjmu ve výši 11.697,- Kč čistého a k tomu mu byly vyplaceny cestovní náhrady v průměrné měsíční výši 24.104,- Kč. Od září do prosince 2010 činil jeho průměrný měsíční příjem 11.228,- Kč čistého a k tomu mu byly vyplaceny cestovní náhrady v průměrné měsíční výši 27.626,- Kč, v roce 2011 dosáhl průměrného měsíčního příjmu ve výši 12.288,- Kč a k tomu mu byly vyplaceny cestovní náhrady v průměrné měsíční výši 23.643,- Kč, v měsících leden až červen 2012 činil jeho průměrný měsíční příjem 13.085,- Kč a k tomu mu byly vyplaceny cestovní náhrady ve výši 24.235,- Kč. Pracovní poměr v červnu 2012 byl ukončen dohodou z podnětu otce. Otec pracoval v mezinárodní kamionové dopravě, pracovní den byl rozdělen na čas jízdy (75 procent času) a zbývající čas nakládky a vykládky. Tato byla fyzicky náročná jen v některých případech, pokud nebylo možno použít dostupnou mechanizaci (zjištěno z dokazování provedeného soudem I. stupně a ze zpráv společnosti XXXXX ze dne 14.8.2012 a 17.10.2012). V době od 2.7.2012 do 10.9.2012 dosáhl otec průměrného měsíčního příjmu ve výši 10.512,- Kč čistého a byly mu vyplaceny cestovní náhrady v průměrné měsíční výši 21.512,- Kč v měsících červenci a srpnu a ve výši 3.722,- Kč v měsíci září. Jeho pracovní poměr byl ukončen ve zkušební době (zjištěno z potvrzení společnosti XXXXX ze dne 12.9.2012). Dne 13.9.2012 otec uzavřel pracovní smlouvu se společností XXXXX, kde se zavázal pracovat jako řidič, a to na dobu určitou do 31.3.2013, dle mzdového výměru základní mzda má činit 9.000,- Kč, kritéria pro výplatu pohyblivé složky mzdy se řídí Prémiovým řádem, popřípadě individuálním nastavením. Otec jezdí s automobilem DAF o obsahu 85 cm³ v dvojposádce, kromě řízení a obsluhy vozidla je náplní jeho práce i nakládka a vykládka zeleniny, tedy celkově dost náročná fyzická práce. Jeho příjem za měsíc září 2012 činil 4.258,- Kč a za měsíc říjen 2012 8.488,- Kč, dále mu byly vyplaceny cestovní náhrady, a to v měsíci září ve výši 11.136,- Kč a v měsíci říjnu ve výši 20.739,-Kč (zjištěno z pracovní smlouvy ze dne 13.9.2012, ze mzdového výměru vystaveného tímto zaměstnavatelem otce z téhož dne a ze zprávy ze dne 7.11.2012).

Matka v roce 2010 pobírala dávky státní sociální podpory v průměrné měsíční výši 3.008,- Kč, v červenci a srpnu jí byla tehdejší zaměstnavatelem vyplacena mzda v průměrné měsíční výši 11.465,- Kč čistého, od 9.9.2010 do 10.12.2010 jí byla vyplácena podpora v nezaměstnanosti v průměrné měsíční výši 5.003,- Kč, v říjnu a v listopadu 2010 jí byla zaměstnavatelem vyplacena mzda v průměrné měsíční výši 6.458,- Kč čistého. V roce 2011 pobírala dávky státní sociální podpory, které jí byly vypláceny v průměrné měsíční výši 4.881,- Kč, od listopadu 2010 do března 2011 jí byla vyplácena podpora v nezaměstnanosti v průměrné měsíční výši 4.710,- Kč. Od října 2011 v souvislosti s narozením dcery E. dne 2.9.2011 matka pobírala rodičovský příspěvek ve výši 7.600,- Kč měsíčně, který byl od července 2012 snížen

na 3.800,- Kč měsíčně (zjištěno z dokazování provedeného soudem I. stupně). Otec nezletilé E.

I. R. dosáhl v měsících červenec až prosinec 2011 průměrného měsíčního příjmu ve výši 14.025,- Kč čistého a v měsících leden až červenec 2012 ve výši 13.777,- Kč čistého (zjištěno z dokazování provedeného soudem I. stupně a ze zprávy zaměstnavatele společnosti I. R. T. XXXX, a.s. XXXXX ze dne 7.8.2012).

S ohledem na shora uvedená skutková zjištění a na hlediska zakotvená v ustanovení § 85 odstavec 2, 3 a § 96 odstavec 1 zákona o rodině, tedy na odůvodněné potřeby nezletilých dětí i možnosti a schopnosti rodičů k plnění vyživovací povinnosti lze dospět k závěru, že soud I. stupně zcela správně výživné zvýšil ode dne 21.6.2010, tedy ode dne, kdy nabyl právní moci rozsudek soudu o rozvodu manželství rodičů, neboť již od tohoto dne došlo k podstatným změnám poměrů zejména na straně otce odůvodňujícím přiměřené zvýšení výživného na všechny tři děti. Otcův příjem se totiž ve srovnání s dobou poslední úpravy výživného podstatně zvýšil, přičemž odvolací soud stejně jako soud I. stupně za součást příjmu otce považuje i cestovní náhrady. I ty jsou určeny k uspokojování potřeb otce a je nutno je při stanovení výživného zohlednit, a to u řidičů mezinárodní kamionové dopravy cestujících do zahraničí přibližně jednou třetinou, u řidičů vnitrostátní přepravy přibližně v rozsahu jedné poloviny, nikoli tedy v celém rozsahu, neboť potřeby otce jsou zejména v případě mezinárodní kamionové přepravy významně zvýšeny, na druhé straně však nelze postupovat tak, jak otec namítá, že by k takto vypláceným částkám nebylo jako k příjmu přihlíženo vůbec. Otcův příjem tak od června do prosince 2010 činil 19.732,- Kč, v roce 2011 20.169,- Kč, od ledna do června 2012 21.163,- Kč a v měsících červenec až říjen 2012 17.587,- Kč. Takovému navýšení příjmu odpovídá od počátku rozhodného období zvýšení výživného o 500,- Kč měsíčně na každé z dětí, jak správně rozhodl soud I. stupně, a dále u nezletilého M. ode dne 1.9.2011, kdy nastoupil do základní školy, na částku 2.000,- Kč měsíčně a u nezletilé K., který nastoupila do základní školy dne 1.9.2012, od tohoto data na částku 1.800,- Kč měsíčně. U otce sice od července 2012 došlo k poklesu příjmu, odvolací soud však na druhé straně přihlédl ke skutečnosti, že matce v září 2011 přibyla další vyživovací povinnost, rodičovský příspěvek jí byl od července 2012 snížen na částku 3.800,- Kč měsíčně, takže z tohoto velmi nízkého příjmu má velmi omezené možnosti na výživu dětí finančně přispívat a plní převážnou část své vyživovací povinnosti k nim výkonem osobní péče. Došlo i k nárůstu potřeb dětí nesouvisejících přímo u mladších dvou z nich s nástupem do základní školy, takže je třeba, aby se otec na jejich uspokojení rovněž podílel. Takto stanovené výživné přitom odpovídá (s přihlédnutím k tzv. doporučeným tabulkám Ministerstva spravedlnosti pro stanovování výživného) potřebám dětí ve věku 6 – 9 let, kdy výživné takto bylo stanoveno nejnižší sazbou, kdy s ohledem na poměry matky nebyly podmínky pro stanovení výživného ještě nižšími částkami.

Zvýšením výživného vznikl otci za období od 21.6.2010 do 30.11.2012 nedoplatek u nezletilé T. ve výši 14.667,- Kč sestávající z nedoplatku za poměrnou část měsíce června 2010 ve výši 167,- Kč a z měsíčního nedoplatku 500,- Kč za 29 měsíců období červenec 2010 až listopad 2011 (14.500,- Kč), nedoplatek u nezletilého M. ve výši 20.667,- Kč sestávající z nedoplatku za poměrnou část měsíce června 2010 ve výši 167,- Kč, z měsíčního nedoplatku 500,- Kč za 14 měsíců období červenec 2010 až srpen 2011 (7.000,- Kč) a z měsíčního nedoplatku 900,- Kč za 15 měsíců období září 2011 až listopad 2012 (13.500,- Kč) a nedoplatek u nezletilé K. ve výši 16.467,- Kč sestávající z nedoplatku za poměrnou část měsíce června 2010 ve výši 167,- Kč, z měsíčního nedoplatku 500,- Kč za 26 měsíců období červenec 2010 až srpen 2012 (13.000,- Kč) a z měsíčního nedoplatku 1.100,- Kč za tři měsíce období září až listopad 2012 (3.300,- Kč). Ze shodných skutkových tvrzení rodičů vyplynulo, že otec od počátku rozhodného období na nezletilé děti přispíval částkami původně stanoveného výživného a nad jeho rámec zaplatil nezletilé T. částku 1.600,- Kč na školu v přírodě, 300,- Kč

na očkování a v říjnu částkou 500,- Kč (když nad rámec původního výživného bylo zapláceno celkem 1.500,- Kč a odvolací soud na každé z dětí započítal jednu třetinu této částky, tedy 500,- Kč), takže po odpočtu celkové částky 2.400,- Kč jeho nedoplatek na výživném pro toto dítě činí 12.267,- Kč. Od nedoplatku u nezletilého M. byla odpočítána částka 250,- Kč na zakoupení obuvi a částka 500,- Kč zaslaná na jeho výživu navíc v říjnu 2012, takže po odpočtu celkové částky 750,- Kč nedoplatek na výživném pro nezletilého M. činí 19.917,- Kč. Od nedoplatku pro nezletilou K. stejně jako u nezletilého M. byly odpočteny částky 250,- Kč a 500,- Kč, takže nedoplatek pro toto dítě celkem činí 15.717,- Kč. Tyto nedoplatky odvolací soud otci uložil zaplatit v přiměřené delší než zákonné třídní lhůtě, a to s ohledem na výši nedoplatků a poměry otce (§ 160 odstavec 1, § 161 odstavec 1, § 162 odstavec 1, 2 o.s.ř.).

S ohledem na vše shora uvedené proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně dle ustanovení § 220 odstavec 1 písmeno b/ o.s.ř. změnil tak, jak je ve výroku I tohoto rozsudku uvedeno.

Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů je odůvodněn ustanovením § 224 odstavec 2 a § 146 odstavec 1 písmeno a/ o.s.ř. Dané řízení bylo možno zahájit i bez návrhu a v takovém případě se účastníkům řízení zásadně nepřiznává náhrada nákladů řízení. Okolnosti případu přitom neodůvodňují přiznání náhrady nákladů řízení některému z jeho účastníků.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2012

JUDr. Libor Daňhel, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Renata Kobzová